

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec 2:20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec K 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1:80
== Sobotna izdaja: ==
Za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENECE

== Inserati: ==
Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna pettirvsta po 60 v
Izhaja vsak dan izvenredno nedelje in praznike ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

K vprašanju o vojnih domovih.

Pod gorenjim naslovom sem čital januarja letošnjega leta v »Slovenca«, da se pripravljajo zakonske podlage za ustanavljanje vojnih domov. Akcija, ki je deloma že započeta, naj bi imela namen, ublažiti pomanjkanje stanovanj, pomnožiti kmečki stan, dvigniti produkcijo in pomnožiti število rojstev, torej povečati za bodočnost tudi brambno silo. V ta namen bi menda država nekako po posebnih samostojnih uradih posredovala izmenjavanje kmetijske posesti in pospeševala naseljevanje. Za naseljevanje ne pridejo v poštev le samo invalidi, ki so še za kmetijsko delo sposobni, marveč bi bili državnega posredovanja deležni tudi drugi vojni udeleženci in najbrže tudi razni delavci, ki so v industriji vsled kakoršnihkoli napak manj sposobni, imajo pa zdravo, delazmožno družino itd.

Država že vnaprej pričakuje, da bodo večji in veleposesniki prostovoljno ponudili v nakup veliko zemljišč v namene kolonizacije. Ako se prostovoljnim potom ne bi dobilo dovolj zemlje za izvedbo vseh načrtov, tedaj se jo bo dobilo pač prisilnim t. j. razlastitvenim potom v kar se tudi pripravljajo odgovarjajoče zakonske predloge.

Toliko je torej doslej znanega. Kako se misli to akcijo izpeljati, komu poveriti vodstvo, kako urediti urade, ki bi nakup in prodajo posredovali in po mojem mnenju domove tudi ustanavljali in uradovali ter tako rekoč opremljali, kako se bo koloniziralo itd. se pa doslej še ne ve.

Predvsem bi na tem mestu hotel dotakniti se takoj dveh točk, ki se ne omenjata nikjer, ki pa sta tako važni, da znata uspeh akcije ovirati in četudi se ta akcija nemoteno izvede tedaj uspeh iste gotovo ne bo popoln. To dvojje je prvič, da pri kolonizaciji nikakor ne bi bilo mešati narodnosti to je ne naseljevati Neslovanov med Slovence in ne Slovanov med Slovane, ampak naj bi se ljudi vsake narodnosti naseljevali tja, kamor spadajo po narodnosti, veri, šegah in navadah in privajenih krajevnih, produkcijskih, tržnih in sploh življenjskih razmerah. — Druga točka na katero mislim, bi pa bila ta, da se naseljevalni uradi in sploh naseljevalna akcija ne bi smela zadovoljiti s tem, da posameznikom kar na splošno preskrbi zemlje, ampak bi se naj vsak vojni dom tudi uredilo in preskrbelo z vsem potrebnim, naj bi se napravile odgovarjajoče stavbe, izvedle potrebne melioracije in se uredilo obdelovanje, ker

bi ti domovi kakor so tudi zamišljeni plemenito, končno naseljenecem mnogo ne pomagali ampak bi jim bili le na škodo in skupne produkcije ne bi pospeševali. Domovi bi vsled neurejenosti hirali ter propadali. Paziti je tedaj, da se z akcijo ne bi pospeševalo in množilo »bajtarije« in proletarijata.

Z ozirom na drugo točko, toraj z ozirom na ureditev vojnih domov bi bilo želeli, da pride vodstvo »domovnih uradov« ali posredovalnic ali kakor bi se ti uradi že imenovali — izključno v roke kmetijskih strokovnjakov, ki poznajo razmere v področju, katero bi jim bilo odmenjeno. Vsi drugi stanovi ki bi imeli pri ustanavljanju vojnih domov sodelovati bi morali biti kmetijskemu vodstvu podrejeni, kajti le kmetijski strokovnjak, ki pozna vse kmetijske okolnosti svojega delokroga, ki je več v taksaciji, ki pozna gospodarstvo in gospodarske razmere, gospodarsko in produkcijsko moč, ki ve določiti koliko zemlje bi bilo potrebno za ustanovitev posameznih vojnih domov z ozirom na rodovitnost zemlje itd. more uspešno voditi akcijo, ki naj ne zgreši cilja, kateri ji je določen in ki je predsem kmetijskega značaja. Kako važno je, da se na takih domovih postavijo pravilne in odgovarjajoče stavbe in melioracije, katere bi ob enem ne stale veliko denarja, kajti luksuz in neurejenost tu prav gotovo nista na mestu. Saj je mogoče hišice in druga gospodarska poslopja prav lično in mikavno sezidati in urediti ter jih napraviti trdne, močne in pripravne tudi za majhen denar. Pri tem ne bi bilo potrebno gledati na denarno moč posameznih kupcev, ampak izključno le na gospodarsko vrednost in moč posameznih domov. Znani so mi slučaji, kjer se preživi na kmetiji z 5 hektarji zemlje 10 oseb in se redi 8—10 glav goveje živine, 6—8 prašičev in veliko perutnine. Lastnik bi sicer lahko izhajal s svojo in svoje družine pridnostjo, a tarejo ga dolgovi, kajti več kot polovico vrednosti imetja predstavlja nova, moderno zidana in kljub temu silno nerodna hiša, za katero je izdelal načrt stavbenik po šabloni, ne da bi se oziral, bo li ustrezala kmetu ali ne. Pri 5 hektarih zemlje hiša prav gotovo ne sme stati 20.000 K, kakor je to v omenjenem slučaju. Lastnik je za zgradbo hiše najel posojilo, ki ga i maodplačati v 30 letnih anuitetah. Odplačuje pač, toda zmore le zato, ker si pri prijateljih dobi ob časa do časa novih posojil in je v zadnjih petih letih njegov dolg narastel, dasi se navidezno pri banki manjša.

Take slučaje bi mogel presoditi le kmetijski strokovnjak, kakor bo tudi vedel presoditi, koliko zemlje potrebuje ena rodbina z ozirom na krajevno lego. Splošno

menim, da je poleg gozda za vsak vojni dom povprečno potrebno vsaj 1.80 ha polja, 0.05 vrta in okoli 1 ha travnika, torej skupno 2.85 ha zemlje. Razume se, da ta velikost odgovarja za preživljanje srednje družine, za rejo par glav živine ali drobnice in nekaj prašičev pri vrtnarskem obdelovanju in to velikost pač ni težko nekoliko bolj natančno in intenzivno obdelati. Za vsak slučaj pa seveda to ne velja in bi v rodovitnih krajih zadoščalo morda še manj zemlje, ako je ista manj rodovitna, peščena, pa tudi več. Poleg rodovitnosti je zemljišče oziroma produkcijska sila istega odvisna tudi od naravne lege, nadmorske višine itd. V visokih krajih nekatere strniščne setve ne uspevajo in je za primerno produkcijo treba tedaj v takem slučaju več zemlje, kot kjer strniščne rastline uspevajo. Taki in podobni momenti se morajo predvsem upoštevati in za njih ugotovitev in razumevanje je tu — kmetijski strokovnjak. Dalje je treba v manj rodovitnih in višinskih legah stremeti za postranskim zaslužkom ali domačo industrijo. Zato bi vsekako bilo ustanavljanje individualizirati in domove deliti 1. na take, kjer bi se lastnik z rodbino sam preživljal; 2. an take, kjer bi se lastnik z rodbino sam preživljal in nekaj producirati tudi za trg; 3. na take, kjer bi se lastnik z rodbino sam preživljal in pečal z domačo industrijo; 4. na take, kjer bi se lastnik z rodbino sam preživljal in se pečal z domačo industrijo ter imel postranski zaslužek; 5. na take, kjer bi se lastnik z rodbino sam preživljal in dobavljal v večji meri sočivja in podobnih stvari bližnjemu mestnemu, industrijskemu tržišču.

Ob enem s tem bi se uravnale cene. Rodovitni svet bi bil naravno dražji kot manj rodovitni, oni v bližini mest in industrijskih krajev dražji kot oddaljeni, hribovski svet, ki tudi ni brez mikavnosti. Stopnjevanje je vsekako potrebno in bi se bilo kolikor mogoče prilagoditi interesom in denarni ter delovni moči ter usposobljenosti posameznika. Le na tak način bo mogoče naseliti dobrih, naprednih kmetov-vrtnarjev, ki bodo v stanu preživljati se in tudi preko domače potrebe za prodaj producirati.

Samo po sebi je umevno, da je vse vojne domove ustanoviti popolnoma arondirane in bi ob enem trebalo zahtevati že od prvih lastnikov, da se dajo podučiti o modernem kmetijstvu in vrtnarstvu sploh, za svoje naslednike pa naj bi nemalo obljubiti, da bodočega gospodarja kmetijsko izvežbajo bodisi po kmetijskih šolah, tečajih ali s tem, da ga pošljejo za par let v delo in uk na kako vzorno kmetijo.

Za ustanavljanje vojnih domov naj bi se dobival denar izključno le iz državnih

fondov in deželnih hipotekarnih zavodov.

Ker se drugje stvar že giblje, bi bilo želeli, da merodajni faktorji vse storijo, da se nas Slovencev ne bo pozabilo tako kot pri šolah za invalide oziroma strokovnih tečajih za iste. Teh tečajev se vrši veliko v vseh avstrijskih jezikih, le v slovenskem nikjer. V Kočevju imajo kurz v nemkem jeziku za Kočevjarje, za vse Slovence pa ni mogoče kaj takega napraviti v slovenski Ljubljani v slovenskem jeziku, ker merodajne oblasti menda ustanovitev kurzov pač omogočijo — če — če bi se poučevalo — nemški.

Program avstrijske vlade.

Dopisnik »Berliner Tageblatt« brzojavlja z Dunaja:

Čeprav je obol el ministrski predsednik grof Clam-Martinić, vendar so vneto nadaljevali s pripravami za državno preuredbo Avstrije. V razgovorih, ki jih je v zadnjih dneh imel ministrski predsednik z voditelji raznih strank, je bistveno izginila tudi nervoznost, ki se je pokazala v krogih nemških poslancev vsled vladnega molka. Smatra se kot gotovo, da se zbornica koncem aprila snide h kratkemu zasedanju. Do tedaj bo vlada tudi v bistvenih točkah izvedla od nemške strani zahtevano preureditev. Ta preureditev bo urejena s § 14. v tucatu naredb. Obsegale bodo v prvi vrsti uvedbo nemškega državnega jezika in okrožno razdelitev na Češkem. Kraljevina Češka bo razdeljena v 12 okrožij, v 4 nemška okrožja: Trutnov, Liberec, Heb, Ustje—Karloviari, v 5 čeških in v mešani okrožji Budjevice in Plzen. Praga bo dvojezična. S to razdelitvijo hočejo enkrat za vselej ne samo napraviti konec češki državnopravni teoriji, ampak tudi izključiti nadaljno počehovanje nemškega jezikovnega ozemlja. Kompetenco češkega deželnega zbora bodo v okrožno razdelitvijo bistveno omejili in tako, onemogočili češko večino nad Nemci v deželnem zboru.

Manj jasna in določna pa je ureditev gališkega vprašanja in izprememba poslovnika. Kaže se, da sta ti dve vprašanji v neki gotovi zvezi. Ostrejši poslovnik more za nemške stranke le tedaj imeti neko korist, če imajo dejansko večino v zbornici. Ta slučaj bi znal nastopiti, če pri izločitvi Galicije gredo tudi Poljaki iz državnega zbora. Če se pa gališko vprašanje ne reši ali vsaj ne v tem smislu, tedaj bi se prav lahko zgodilo, da bi poostreni poslovnik zadel ravno Nemce. Vsekakor pa je težko rešiti gališko vprašanje, dokler imajo vzhodno Galicijo sedeženo Rusi in tudi kongresna Poljska še nima končne oblike svoje državne samostojnosti. Vsekakor pa

LISTEK.

Svetobor.

20

Fovest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec. (Dalje.)

»In kneginja Svetoslava ti je naklonjena, Svetobor!« pristavi Valburga zamisljeno.

»Več kakor naklonjena. Na gradu Podvinu sva prebila dosti lepih ur svoje prve mladosti in britke solze je točila za menoj, ko je moja mati Ida morala bežati na Ogrsko, jaz pa v Devin,« pripoveduje Svetobor.

»Poljski kralj Boleslav ti je torej znan in še bolj njegova lepa hči. Kaj vse ne slišim, ljuba Evfemija! Morda tudi veš,« povprašuje Valburga, »kje je kraljevi morilec sv. Stanislav?«

»To mi ni znano, presvitla kneginja! Pač pa želim Svetoslavi tristo sreč in še več ter se ji priporočam kakor služabnik svojih gospej!« pravi Svetobor, in njegov obraz se je zagledal v senco, ki je na steni trepetala in se majala kakor trs, ki ga mae veter sredi močvirja.

Kneginji sta se poslovili, Svetobor je ostal sam. Ni mu bilo dosti na tem, da bi si pridobil zaupanje brnske in olomuške kneginje, dasi sta ti dve zelo posegali v

njegov delokrog. Kneza strica sta šla za vojnami in ju ni dosti zanimal domači log, tem bolj pa sta kneginji vladali samostojno po moravski deželi. In ravno brnski prošt naj bi bil pripravno orodje, s katerim naj bi nastopali in spletali vez, ki je vezala po dolini reke Svitave in Sarave Češko in Moravsko. Knezu Vladislavu sta bili Valburga in Evfemija vedno prijetni gostinji, in kadar je prišla katera na Hradčane, tedaj je imela kneginja Svetoslava naročilo, naj se pogostenje izvrši z največjim razkošjem.

Tako je bilo, ko je olomuška kneginja prihajala v slovečo Prago. Stari Višegrad se je pomladil nad modro Veltavo in veselju ni bilo konca. Olomuške kneginje veljava je rastla, olomuškega kneza čast se je skrčila. Kneginje so spletale tanko nit, ki je bila dolga ter je držala od Olomuča in Brna do mogočne Prage ob Veltavi.

In brnski prošt se je kmalu zavedel te tanke niti, ki naj bi tudi njega na lahko ovila in zapletla. Zato je želel stika s Prago, zlasti s kneginjo, kar pa spet Vladislavu ni bilo ljubo. On je hotel Svetobora, a ne v središče, ampak na meji. Kakor vse ceste peljejo v Rim, tako naj tudi vse ceste češke domovine peljejo v Prago, ta sedmerogriči Rim. Tudi brnski prošt naj služi domovini, ako mu je do kruha v češki deželi. Ako ne, naj gre še enkrat trkat

na vrata večnega Rima. In Svetobor je hotel služiti domovini. Zato se je njegovo srce odprlo do stežaja. A kdo bi si mislil, da bosta dve najodličnejši gospe v Moravi zavora njegovi misli? Ne, krivice jima ne mara delati. Sta plemeniti srci odločne volje, toda Nemki sta, ki ne umeta njegove duše. On bi rad vrnil Čehom dediščino sv. Metoda. sv. Prokopa, a čuti se osamljenega, le Vratislav ga razume, a ga ne pusti v svojo bližino.

»Kako te ljubim, moja domovina!« je zaklical skozi lino tja v širni svet, »pa ti ne morem pomagati! Poskusili bomo — ali zmagaa ali smrt!«

Iz nedrij potegne svetinjsko opata Kocelina ter jo pobožno poljubi.

Svetobor je dobro slutil mrežo, ki se mu je spletala, zato je hodil samostojno pot. Kmalu po svojem prihodu v Brno je poslal svojega oprodo Dobrovita na Češko, da pogleda svoje znanee in obenem poizve za javno mnenje po domovini. Dobrovit se še ni vrnil, in to je skrbelo brnskega prošta.

Nekega dne, ko je Svetobor ravno ogledaval cerkev sv. Jakoba in premišljeval, kako bi olepšal in okrasil oltar, ki ga je posvetil sam velegrajski nadškof, sv. Metod, se pokaže hipoma pri vratih glava Dobrovitova.

»Prečastni, vrni se hitro domov, sam Božeteh, sazavski opat, te obišče.«

Silno se je Svetobor razveselil in vprašanji ni bilo konca, ko je Dobrovit spremljal svojega gospoda na Špilberg. Sicer je Svetobor imel svojo hišo ob cerkvi sv. Petra in Pavla, vendar je bival ponajveč na gradu, in zato se je tudi sazavski opat oglasil v gradu.

Prisrčen je bil sestanek obeh prijateljev. Božeteh je bil mož sive glave in globokih oči. Poznal je Svetobora še iz prve mladosti in tudi pozneje sta se sestala v zaupnih pogovorih, še bolj pa v zaupnih pismih, ki so romala od Sazave v Korotan. Dolgi so bili pomenki in pozno v noč sta še šepetala stara prijatelja pod grajsko lipo ter zrla po ravnini. Pomladilo se je srce staremu opatu, zaplamlata je duša brnskega prošta.

»Kako si čil, prečastni opat! Izvršil boš nalogo, ki si si jo postavil, preden ležeš v grob svojega prednika, sv. Prokopa,« izpregovori Svetobor.

»Hvala ti za laskave besede, presvetli knez! Res, da delam noč in da, da bi dovršil stavbo nad deročo Sazavo, da bi sklončal božji hram, ki sem ga začel zidati v svoji visoki starosti, a ves moji trud se mi zdi, da bi padel v reko Sazavo, da se ne bi glasila slovenska beseda naših blagovestnikov v novem božjem hramu,« odvrne Božeteh.

(Dalje.)

bo tudi nov poslovnik uveden z oktrojem, glede Galicije pa bo posebna naredba določila osnovne smeri.

Pogajanja Nemčije z Ameriko.

Berlin, 28. feb. V nemškem državnem zboru je poslanec Schiffer (narodni liberal) opozarjal na resnost časa in pozdravljaj poostreno podmorsko vojsko.

Nasproti Avstriji

ga prošnja prepričanje, da je zvesta zaveznica. Med Nemčijo in Avstrijo obstoja dejansko enotna bojna črta, katere naši sovražniki nimajo. Nas ne veže skupno sovrastvo, marveč skupne koristi. Vojska in njen razvoj sta iz zgolj politične skupnosti ustvarili dušno skupnost. Iz dušne skupnosti bomo napredovali do življenjske skupnosti. Mejo vsakemu približanju k našim zaveznikom tvori politično spoštovanje samostojnosti udeležencev. Izključeno je, da bi se usililo v suvereniteto posameznih delov.

Amerika in Nemčija.

Državni tajnik za zunanje stvari Zimmermann je izjavil glede na poročila o pogajanjih z Ameriko. Švicarski zvezni svet nam je 8. februarja poslal brzojavko švicarskega poslanika v Washingtonu sledeče vsebine: V Ameriki želijo izogniti se vojski, če je nemška vlada voljna, da se pogaja o zaporih. Poslanik je pripravljen, da se peča z zadevo. Umevno je, da cesarska vlada vse stori, da se izogne vsemu, kar bi lahko spor z Ameriko poostri.

S tega vidika smo se z zadevo pečali. Seveda se more naša želja, da se sporazumemo z Ameriko, le v toliko izpolniti, v kolikor ne nasprotuje naši trgovinski zapor, ki jo hočemo vzdržati, naj pride karoli. (Živahno pritrdjevanje.) Saj nam ni preostalo drugega, kakor da smo pograbili zadnje in najboljše orožje.

Z ozirom na to sem se v svojem odgovoru Ameriki omejil na to-le: Nemčija je prekoslej pripravljena, da se pogaja s pogojem, da se trgovinska zapora ne omeji. Izrazila se je želja, naj bi se pogajali o prostosti osebnih ladij. Švicarski poslanik je obvestilo izročil naprej. Gospod Lansing mu je poslal zelo vljudno noto, v kateri je izjavljal, da mu je naročeno naznati: Ameriške Združene države se rade pogajajo dalje, če zopet zavzamemo svoje staro stališče. To bi pomenilo, da opustimo podmorsko vojsko. Takozvana pogajanja so se torej izjalovila, preden so se uveljavila; zadeva je bila za nas rešena.

O torpediranih nizozemskih parnikih je državni tajnik v imenu vlade dogodek obžaloval. Izrazil je pa, da ponovno želi, naj nevtralne ladje opuste svoje vožnje. Koristili bi le sebi in znatno pripomogli, da se zaželjena svoboda na morju uresniči.

Za vojno odškodnino.

Poslanec Martin pozdravlja izjavo, da se podmorska vojska ne bo izpremenila. Pravi, da je tudi vojna odškodnina potrebna za zopetno oživiljenje gospodarskega življenja.

Soc. dem. Ledebour

se pritožuje zaradi uporabe varnostnega zapora, kritikuje ustanovitev samostojne Poljske in odločno nastopa proti poostreni podmorski vojski. Upa, da bo delavstvo vseh dežela vplivalo na mir in na sporazum in da ne bo sedanji svetovni vojski sledila svoj čas gospodarske vojske.

Državni tajnik pl. Helfferich obžaluje, ker je v tako resnem času mogel Ledebour tako govoriti. Take izjave ne morejo voj-

ske skrajšati. Strnenost nemškega naroda se je silovito pokazala v izjavah vseh njegovnikov, česar tudi glas Ledeboura ne izpremeni.

Poročaja z Ameriko kritičen.

Berlin, 28. febr. Če je tisto washingtonsko poročilo resnično, ki navaja, da je rekel Wilson: »Potop »Laconie« je tisti odkriti čin, na katerega je čakal, da nastopi s svojimi ukrepi«, moramo sklepati, da je postalo razmerje nasproti Ameriki kritično. Resničnost položaja se tudi podcenjuje. Če se Wilson omeji le na to, da bi zahteval od kongresa, naj se oborože ameriške trgovske ladje proti podmorskim čolnom, dasi le za samoobrambo, bi se le ne mogli izogniti spopadov s podmorskimi čolni. Samoposebi bi se zgodil tisti slučaj, o katerem je govoril Wilson kot o lahkomišljenih ofenzivnih nastopih. Po zadnjih brzojavkah iz Washingtona smatra Wilson tudi potop »Laconie« za tak slučaj. Med liste, ki sodijo, da se položaj ni omilil, spada tudi »Kreuzzeitung«.

Optimizem v Združenih državah pada.

Kolin, 28. februarja. »Kölnische Ztg.« poroča iz Washingtona: Optimizem minulega tedna je padel v zadnjih dneh na tisto točko, kjer se prične zmrzovati. Skoraj gotovo je, da bo jeseni iznova voljeni kongres poklican v kratkem na posebno zasedanje. Obe skupini republikanske stranke namreč želita, da v slučaju vojske zboruje. Razlogi so seveda različni. Konservativci žele zasedanja za to, da bi se Wilson zopet ne izognil odločitvi, naprednjaki bi radi Wilsona zadržali, da bi ne šel predaleč. Razmerje z Avstrijo je še vedno zagotovo, a vsako uro se pričakuje prelom.

Opozicija v senatu proti Wilsonu.

Genf, 28. febr. Newyorški »Sun« poroča: V senatu so skoraj vsi senatorji zahodnih držav v opoziciji proti vladni večini. Glasovi opozicije so se pomnožili od 6 na 21 glasov.

Burna seja ameriškega senata.

»Petit Parisien« javlja: Tako burne razprave, ko je bila zadnja, ameriški senat še ni doživel. V soboto so demokrati napadli kot neiskrene razloge, ki so jih republikani za svojo reorganizacijo navedli. Senator Lodge je s svojo izjavo, da bo kongres za predsednika, če bo nastopil, a da bo izgubil zaupanje, če ne bo nastopil, jasno označil stališče republikanske stranke, a obenem izvalil vihar. Sunder je postal skoraj blazen, ko je po najostrejših napadih Lodgea na Wilsona, čes da ni ničesar storil po svoji poslanici, predlagal republikanski senator Fall, naj se predsednik pooblasti, da sme razpolagati z vojnimi silami Združenih držav v obrambo ameriškega življenja.

Hughes za Wilsona.

Iz Newyorka javljajo: Wilsonov bivši protikandidat Hughes je po seji senata, v kateri so se bili demokrati in republikanci nenavadno ostro spoprijeli, pozval na slo go in da naj dovolijo Wilsonu potrebna pooblastila in zahtevanega pol milijona prostovoljcev.

Brezskrbnost angleških državnikov.

Bern, 28. feb. (K. u.) »Journal de Genève« piše glede na podmorsko vojsko: Grožnja Angliji je resna. Nemčija si je zdaj izbrala usodni trenutek. Nasproti poostrenemu položaju se v Angliji še ni dovolj poskrbelo. Evropska vojska je pokazala, da so angleški državniki v gotovi meri lahko mislili in da ne računajo s časom.

Republičani še vedno nasprotujejo pooblastilu Wilsonu.

Washington, 1. marca. (K. u.) Nizozemski »Nieuwe Bureau« poroča: Po Wilsonovem govoru so republikanski voditelji izjavljali, da še vedno nasprotujejo obsegu pooblastil, ki jih Wilson zahteva.

Italijani ne upajo veliko na Ameriko.

»Stampa« izjava: Zanimanje za nemško-ameriški spor je hitro ponehalo. Javno mnenje ve, da bi nastop Združenih držav ne izpremenil bistveno vojske, ki se more odločiti le na sedanjih glavnih bojiščih, ker se sicer izjalovi tudi angleški izstradalni načrt. Anglija naj zdaj svoje čete pošlje hitro v boj, da bo sovražnik prej ko mogoče na zahodnem bojišču premagan.

Deo podmorskih čolnov.

Genf, 28. februarja. Sporazumove vlade poročajo, da so bili poleg »Laconie« potopljeni še trije veliki angleški parniki in en grški parnik, ki so ga bili zaplenili v vojne namene.

Veliko ribiško brodogradništvo potopljeno.

Bern. (Kor. ur.) Poročevalec »Matina« javlja: Ribiči, ki ribarijo v Kanalu, so poročali, da je neki nemški podmorski čoln potopil veliko brodogradništvo ribiških ladij.

Ameriški lastniki ladij se boje podmorskih čolnov. — Stavke v Ameriki.

Basel, 28. februarja. Iz New-Yorka: Večina lastnikov ladij kljub uspehu »Orleansa« noče poslati svojih ladij na morje. V Newyorku stavka 18.000, v Bostonu 22.000 delavcev.

Kako je bila potopljena »Laconia«.

»Allgemein Handelsblatt« poroča iz Londona: Parnik je bil zadet z dvema torpedoma. Drugi torpedo je zadell ladjo 29 minut po prvem, ko so bili čolni že izpušeni v morje. Osem čolnov je veslalo od nedelje ob 10. zvečer do ponedeljka zjutraj po morju.

S parnikom Laconia utonila tudi dva Američana.

Cunard Line je uradno naznanil, da so že trije potniki parnika »Laconia« umrli; tri potnike in šest mornarjev še pogrešajo. Iz Rotterdama se poroča: Osem potnikov »Laconie« je utonilo, med njimi dva Američana.

Oborožitev trgovskih ladij.

Reprezentantni zbornici je predložena postava, ki pooblašča predsednika, da sme oborožiti trgovske ladje in da naj izdajo obligacije v višini 100 milijonov dolarjev. Wilsonov govor je voditelje republikanske stranke sicer preplasil, a le zadržujejo pooblastila, ker bi dobil po njih Wilson skoraj oblast diktatorja.

Oborožitev ameriških trgovskih ladij.

Haag, 28. februarja. Iz Washingtona: »Associated Press« javlja. Za sto ladij med tistimi 250, ki jih nameravajo oborožiti, imajo že pripravljene topove.

Washington, 1. marca. (K. u.) Reuter: Wilson in zunanji urad zavzemata stališče, da se ne bodo v zadevi torpediranja »Laconie« napravili nobeni koraki, dokler ne bo kongres predsednika pooblastil, da sme oborožiti trgovske ladje. Vlada opozarja, da se odobrava predlog za oborožitev ladij, ki vozijo strelivo in da ni želeli, da bi sme le ladje po mednarodnem pravu voziti take tovore.

Omejevanje francosko ribištvo.

»Petit Journal« poroča iz Fécampa: Ker se je povišalo morsko zavarovanje in

radi povečane nevarnosti podmorske vojske se je odpeljalo to leto le 14 francoskih jadrnic na ribji lov v New Funland.

Nizozemske ladje odpeljejo v Ameriko.

»Rotterdamsche Courier« poroča: Dne 5. ali 6. marca nameravajo poslati iz Rotterdama in iz Amsterdama v Ameriko več ladij za poizkušnjo.

Kako se je vozil danski parnik »Orleans«.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Genfa: Kapitan parnika »Orleans« je pripovedoval: Ko smo prišli v Orleans, ni bila naša ladja nič poskodovana. Pripravljeni smo bili na vse. Vozili smo se srečno. Le en dan je divjal vihar. Podmorskega čolna nismo nobenega videli.

Amerika in potop nizozemskih parnikov.

»Matin« poroča iz Newyorka, da so zaradi potopa nizozemskih parnikov zelo ogorčeni, kar Wilsonovo stališče še bolj utrjuje.

Motorni čolni proti podmorskim čolnom.

»Daily Mail« javlja iz New-Yorka: Angleška vlada je kupila začetkom februarja 400 večjih motornih čolnov, ki bodo preganjali podmorske čolne. Ameriške tvrdke građe veliko število novih motornih čolnov.

Boji letalcev na laškem bojišču.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. februarja. Uradno:

Na primorski bojni črti se je s topovi le zmerno streljalo. Naši letalci so metali na tabore čet na Goriškem uspešno bombe. Južno Marmorate je presenetljiv napad letalcev na postojanke Ombretta uničil 2 topova, 1 zalogo streliva in bivališča Italijanov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer.

Italijansko uradno poročilo.

27. februarja. Artiljerijski boj je bil včeraj vzhodno od Gorice živahnejši. Nekaj granat je padlo v mesto. Pri izlivu Vrtojbe v Vipavo smo odbili sovražne oddelke, ki so se skušali približati našim črtam. Na severnih pobočjih hriba Sv. Marka je naš oddelek nenadno napadel sovražni jarek, ga zasul in uničil njegovo posadko. Sovražni letalci so metali bombe na Dol (Kras), pri čemer je bilo nekaj oseb ranjenih.

28. februarja. Tekom 27. februarja običajno artiljerijsko delovanje in delovanje naših malih oddelkov. En oddelek je vdrl v sovražne jare pri Hudemlogu (Kras) in je metal bombe, ki so zažgale lope in municijske zaloge. Sovražni letalci so metali bombe v Gorico in Dol. Nič škode. Skupina naših letal je obstreljevala sovražne tabore pri Serradi, na visoki plani.

Italijanski zrakoplov nad Puljem. — Naši letalci nad Bari.

Lugano, 27. febr. (K. u.) »Agenzia Stefani« razširja z današnjim datumom sledeče poročilo: Minulo noč je italijanski zrakoplov metal bombe na vojno pristanišče Pulj in je na vojaške naprave vrغل več kot eno tona razstrelivnih snovi. Močnemu topovskemu ognju izpostavljen se je zrakoplov vrnil nepoškodovan.

Predvčerajšnjim zjutraj sta dve sovražni letali skušali napad na Bari. Napad je bil s takojšnjim in uspešnim zapiralnim ognjem obrambnih baterij gladko odbit. Po treh brezuspešnih poskusih, da bi prodrl zapiralno cono, sta sovražni letali, ne da

Stari poletni čas proti novemu.

(Glas iz občinstva.)

Skrajni čas je že, da se branimo proti vpeljavi novega poletnega časa, ki bi bil iz mnogih važnih razlogov precej nepraktičen. Pri tej vpeljavi se je treba tudi ozirati na mnenje žene, na katere delokrog se s to spremembo našega časa najprej in dokaj neugodno vpliva in koje praktična, v marsikaterem oziru za človeštvo koristna opazovanja kot soproga, mati, gospodinja, bolniška strežnica itd. gotovo zaslužijo, da se jih upošteva. Vse gospodinjstvo se mora ravnati po urah, ki so določene za delo možovo in šoloobveznih otrok. Kakšne neprijetnosti in težave jej nastanejo pri vestnem vodstvu njenega gospodinjstva s tem, da kmetsko ljudstvo, konservativno kakor je, vstaja pri starem v teku stoletij izkušenem času in se po istem ravna pri svojih dobavah v mesto, vsaj gre itak pri prvem jutranjem svitu na delo. Le vprašajmo našega kmeta in čuli bomo, da mu ta novotarija ravno tako malo ugaja kakor večini meščanov. Ne samo kmetsko prebivalstvo in delavci, ki se tako dovolj trudijo, temveč tudi dandanes itak z delom preobložena žena v mestih (gospodinja, mati, žena v poklicu, delavka, posel) in pa itak vsled manj redilne hrane oslabei otrok bodo morali v zdravstvenem in gospodarskem oziru trpeti na posledicah te novotarije.

Zakaj v zdravstvenem oziru? Zato, ker se mora po novem poletnem času delo v gospodinjstvu za eno uro preje pričeti. S tem se nežnejši ženi, šibkejšemu otroku, nadalje bolniku, ki šele v jutranjih urah bolje zaspi, na krut način okrajša dragoceno okrepilno spanje. S tem se poizgube vrednote, ki so dragocenejšje od denarja — vsaj to zadeva deloma tudi bodočo zgradbo države, ki temelji v ženi, v otroku. Ni treba, da se razpišejo nagrade za porode, vsaj je otrok še dosti in prišlo jih bo še dovolj, a tla za njihov procvit naj se pripravljajo z večjim človekoljubjem in z večjo razsodnostjo za slabejši del človeštva, da se bo mogel razvijati in ojačiti.

Tudi higijena telesne hrane more trpeti po novem poletnem času, kajti kmetijski producent se iz prej omenjenih povsem umuljivih razlogov po istem ne ravna, gospodinja pa naj upošteva zgodnejši pričetek delavnega časa svojega moža in svojih otrok v tovarnah, uradih, šolah, železnici itd. Kako naj se to zgodi? Poletna razkrajajoča vročina odločno zabranjuje nakup za poznejši dan (mleko, zelenjava, meso itd). Kakšno nasprotstvo nastane tako med tem, kar bi morala gospodinja storiti in kar more storiti! Ne moremo riskirati, da bi en dan preje nakupovali, vsaj moramo dandanes s podvojeno skrbjo ravnati z dragocenimi živili. Da se to ne more ujemati, vsakdo uvideva.

Iz zdravstvenih razlogov se je preje v poletnem času zaradi velike vročine v

opoldanskih urah začetek šolskega poduka preložil za eno uro pozneje, tedaj na tretjo uro starega časa, s čimur se je mladina varovala. Ta skrb postane z novim časom iluzorična. Solnčni sestav se ni izpremenil, pač pa se s tem zopet nemilo zadene naša ljuba mladina, ki je itak vsled raznih stisk vojnega časa oslabiljena in nervozna. Torej zopet važen razlog, da odklanjamo novi poletni čas.

Zakaj v gospodarskem oziru? Sedaj v času skoro nedosegljivo dragih čevljev je en do dveurni večja uporaba pri tolikih milijonih ljudih tudi važen razlog in protutež napram gotovim drugim vrednotam, kajti nobenemu človeku niti na misel ne pride, da bi po vročem dnevu še ob dnevnem svitu (lansko leto je bilo poleti ob pol 10. do 10. skoraj še svetlo) šel spat. Ta sedaj izdatno podaljšani prosti večerni čas uničuje zopet za veliko množico vse dobljene vrednote, ker se uradnik, meščan, delavec po storjenem delu z ozirom na daljšo dobo večernega brezdelja in razvedrila šeta in končno v 100 slučajih še 90 odstotkov ne more vzdržati, da ne bi šli v gostilno. Bolj trpečemu delu v gospodinjstvu (ženi in otrokom) gredo s tem v izgubo razne vrednote. Te vrednote so pa za splošno korist mnogo važnejše, kakor baje pri razsvetljavi dobljene vrednote bogatih tovarnarjev itd. Katere tvornice, katere podjetja delajo in rabijo luč v poletnem času pred pol 4. uro zjutraj in po pol 10. do 10. ure zvečer? In med tem časom ie

vendar narava prostovoljna in brezplačna delilka svetlobe. Kako naj se sedaj izognemo preveliki vporabi luči? Kje naj nadomestimo izgubo luči tiste ene ure, ki našim časovnim reformatorjem tako v oči bode? Menim, da v gostilnah, kavarnah, kinematografih, kabareti. Tudi cestna železnica bi v takem slučaju eno uro prej nehala s svojim obratom. Torej tu bi se dalo prihraniti mnogo kuriva in goriva, ki bi jih sicer morali nadomestiti slabotna žena, nežni otrok, izmučeni delavec s tem, da gredo eno uro preje na delo.

Ali bi bilo slednje pravilno? In končno moramo pomisliti, da je ta novi čas v najboljsem slučaju le v aprilu in septembru deloma upravičen. Ako sedaj prerešemo vse preje navedena in pa po teh novotarijah povzročena dela in izdatke, potem vidimo, kako se dozdnevno dobljene realne vrednote skrtijo pred dragocenejšimi vrednotami.

Ali moramo tedaj na vsak način z upeljavo novega poletnega časa, ki skoro nima prijateljev, posnemati druge države (Nemčijo, Francosko, Italijo)? Vsaj je še mnogo držav z ravno tako visoko kulturo, ki bodo v modri razsodnosti glede časa ostale pri svojih stoletnih, neskladjih navadah, pri svojem dobrem starem status quo. Zakaj tudi mi ne?

Flora Vederniak.

bi vrgli kako bombo, odleteli proti severu, zasledovani od naših letal.

Od merodajne strani se k temu poročilu objavlja:

V noči, od 25. na 26. februarja je sovražni zrakoplov v okolici Pulja na prosto polje vrget nekaj bomb, ki niso povzročile nobene škode ali izgube. Podatek italijanskega poročila o eni toni razstrelivnih snovi je z italijanske strani pričakovano pretiravanje; da je bil sovražni zrakoplov izpostavljen topovskemu ognju, je izmišljeno.

Italijanski opis o napadu naših pomorskih letal na Bari je potvorba. Naša pomorska letala so 25. t. m. napravila samo poizvedovalni polet nad Bari, brez namena, da bi metala bombe. Nalogo so izvršila popolnoma, ne da bi se pri tem dala motiti od sovražnega topovskega ognja niti od dveh sovražnih obrambnih letal. Eno teh letal, ki se je skušalo približati našim letalcem, je pričela obstreljevati naša strojna puška in se je na veliko razdaljo obrnilo; to postopanje sovražnika se komaj more označiti kot zasledovanje.

Sovražen letalec nad Tridentom.

»Risveglio Austriaco« poroča, da je pred nekaj dnevi preletel nad Trident sovražen letalec. Oglasili so se takoj naši obrambni tonovi in naši letalci so se dvignili v zrak. Kratki boj v zraku je končal s tem, da je sovražnik pobegnil.

Italijanska zbornica.

Rim, 27. febr. (K. u.) Zbornica se je zopet sešla. Ministrstvo je predložilo številne zakonske načrte, med njimi načrt, s katerim dobi žena v civilnopravnem in trgovskem oziru iste pravice kot mož. Na predlog ministrskega predsednika Bosellija se je sklenilo, da se bo v četrtek zopet razpravljalo o zahtevah poljedelskega ministrstva in o interpelacijah, ki zadevajo to ministrstvo. Seje so se udeležili tu bivajoči francoski parlamentarci, katerim so nato v senatu pripravili poseben sprejem. Francoski parlamentarci so odpotovali v Neapelj.

Italija ne dobi plačila.

Berlin, 28. febr. Angleško časopisje vedno bolj jasno piše, da je v tej vojski Italija sicer dobra, da preliva kri svojih sinov za Angleško, da pa niti najmanj ne mislijo na to, da bi Italiji kaj dali za njeno požrtvovalnost za angleške koristi. »Manchester Guardian« gre celo tako daleč, da svari Italijane pred katerimi koli aneksionističnimi načrti na Grškem.

Italijansko vojno posojilo.

Lugano, 28. febr. Italijanskega vojnega posojila se je doslej podpisalo 2200 milijonov lir, od tega 1470 milijonov lir v gotovini.

Pomanjkanje premoga v Italiji.

Lugano, 28. febr. Uprava italijanskih državnih železnic je odredila, da se s 1. marcem ustavi veliko osebnih vlakov na vseh italijanskih progah. — Neko drugo poročilo pravi, da so glavne proge prikrašane za 12 vlakov, postranske proge pa skoraj popolnoma ustavljene.

Italija omeji uvoz angleškega blaga (?).

Milan. (K. u.) »Corriere della Sera« predlaga: Italija naj na omejitve uvoza na Angleško odgovori z omejitvijo angleškega izvoza v Italijo. Uvoz Anglije v Italijo se je med vojsko skoraj podvojil; omeje naj ga tako, da ne bodo pripustili več uvažati brezpogojno potrebnih angleških reči. Anglija naj Italiji tudi na korist vrednosti njenih menic otvori poseben kredit, da bo vzravnal razloček, ki je nastal zaradi omejitve italijanskega izvoza v Anglijo.

Naš uspeh v Bukovini.

Z ruske fronte se poroča o pomembnem uspehu naših čet. V južnozahodnem kotu Bukovine, tam kjer peljeta cesta in železnica iz Dornevatre čez Jakobov v Kimpolung so zavezniške čete osvojile več višinskih postojank ne obeh straneh ceste v Valeputno in jih držale kljub ponovnim ruskim protinapadom. Velik plen, nad 1300 mož in 11 strojnih pušk — to so za Ruse vstevši padle in ranjene trije bataljoni, torej en polk — znači velikost tega podjetja. Prišli smo v posest novih dobrih postojank, ki nam bodo izborno služile, če bomo podjetje nadaljevali ali pa če se bomo zadovoljili z namero, da zanesljivo varujemo dohode v Dornovatro in važne etapne črte, ki vodijo v Borgo in Bistrice.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. februarja. Uradno:

Vojna skupina maršala p. l. Mackensena.

Se nič ne poroča.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa. Vzhodno Campurle smo uničili sovražne poljske straže.

Na obeh straneh ceste Valeputna so naše čete osvojile z naskokom včeraj popoldne več višinskih postojank. »Opirališče predor« smo potem, ko smo uničili obrambna dela, radi neugodne lege, ne da

bi nas bil sovražnik oviral, izpraznili; vse drugo pridobljeno ozemlje smo držali proti več trdnjavnim napadom.

Dnevni plen znaša 12 častnikov, nad 1300 mož, 11 strojnih pušk in 9 metalcev min.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Naše naskakovalne čete so zahodno Lucka presenetljivo napadle neko rusko prednjo stražo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. februarja. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega. Položaj se ni izpremenil.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Na obeh straneh Valeputna ceste v južnih gozdnih Karpatih so se naše čete z dobro pripravljenim, krepko izvedenim napadom polastile več ruskih višinskih postojank. Ujeli smo 12 častnikov, nad 1300 mož, zaplenili 11 strojnih pušk in 9 metalcev min. Vzete črte smo držali proti več ponoči izvedenim napadom. Južno ceste ležeče opirališče Rusov smo potem, ko smo uničili njih utrdbe, radi za nas neugodne lege zopet izpraznili, ne da bi nas bil sovražnik oviral.

Bojna skupina maršala plem. Mackensena.

Nič novega.

Prvi generalni kvartirni mojster:

pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. febr. zvečer. Wolffov urad poroča:

Na vzhodu nobenih večjih bojev.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 27. feb. (K. u.) Uradno: Pri Mamudiji streljanje med stražami na obeh straneh rokava Sv. Jurija.

Rusko uradno poročilo.

26. februarja. Naši poizvedovalni oddelki so po artiljerijski pripravi vdrl v sovražne jarke zahodno od vasi Jablonica severzahodno od Körösmezö in ugrabili 26 ujetnikov.

Rumunska fronta. Obojestranski ogenj poizvedovalnih oddelkov.

Oblegovalno stanje v Petrogradu.

Stockholm, 28. febr. V Petrogradu so proglasili oblegovalno stanje. Mestni poveljnik je zagrozil z najtežjimi kaznimi, če se pojavijo najmanjši nemiri.

Prevarjeni carski dvor.

Kodanj, 28. febr. Nekemu dozdevnemu rumunskemu knezu se je posrečilo, da je izvalil veliki knežinji Tatjani za rumunske begunce 50.000 rubljev. Tudi carica je dala velik znesek in na prošnjo dozdevnega »kneza« so napravili na carskem dvoru zbirko, ki je kmalu prinesla četrto milijona rubljev. Ko so denar izročili »knezu«, je ta brez sledu izginil in spoznali so, da nasledi sleparju.

Ruska duma.

Petrograd, 28. febr. (K. u.) Državna duma se je danes zopet sešla. Predsednik je pozdravil navzoče člane ententne konference. Nato je govoril poljedelski minister o prehranjevalni politiki in o žitnem vprašanju. Seja je bila popolnoma mirna. Tudi državni svet je danes zopet pričel zborovati.

Poraz Italijanov ob Črni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. februarja. Uradno:

Naše varnostne čete so razkropile severnozahodno Malika sovražni oddelk. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. februarja. Veliki glavni stan:

V ovinku Črne so napadli Italijani postojanko na višinah vzhodno Paralova po obilni pripravi z oganjem. Postojanka, je tista, ki smo jo bili pridobili 12. februarja. Italijani so nastopili z močnimi silami. Njih napad se je zrušil z velikimi izgubami za nje. Niti pedi zemlje nismo izgubili.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 27. feb. (K. u.) Uradno: Macedonsko bojišče. Na celi fronti živahen obojestranski artiljerijski ogenj in slabotno streljanje s puškami in streljankami med izpostavljenimi stražami. Pri Bitolju in v vardarski dolini živahno delovanje letalcev.

Egejska fronta. Tri sovražne ladje so brez uspeha obstreljevale zahodno in vzhodno obrežje zaliva Porto Lagos.

Bitolj zopet obstreljevan.

Basel, 28. febr. Srbski vrhovni urad poroča z macedonske fronte: Po kratkem odmoru so Bolgari in Nemci zopet pričeli

obstreljevati Bitolj. Včeraj je bilo zopet porušeni nekaj hiš.

Prvi generalni kvartirni mojster:

pl. Ludendorff.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. februarja. Veliki glavni stan:

Odbili smo napade angleških poizvedovalnih naskakovalcev proti nekaterim točkam bojne črte pri Ancre. V ozemlju Ancre so potekali boji pehote v predpolju naših postojank tako, kot je nameravalo vodstvo. Zahodno Vailly ob Aisne so Francozi presenetili naše straže ob reki; s protisunkom smo se zopet polastili postojanke in že ujete posadke. Na levem bregu Moze so se izjalovili francoski delni napadi, ki so se podvzeli ponoči po močnem ognju proti našim jarkom severovzhodno Avocourta. Zahodno Markircha (v Vogezih) so se izjalovila podjetja 4 francoskih poizvedovalnih oddelkov.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. febr. zvečer. Wolffov urad poroča:

Na severnem bregu Somme so napadli Angleži med Le Transloy in Sailly. Bili so odbiti. Na dveh točkah naših najprednejših jarkov se še bojujejo.

Prvi generalni kvartirni mojster:

pl. Ludendorff.

Angleži novačijo ženske.

London, 1. marca. (K. u.) Angleški vojni urad naznanja, da bodo sprejemali ženske za armado na Francoskem v starosti od 20 do 40 let. Ženske bodo služile eno leto. Zaposljevali jih bodo za pisarke, kuharice, perice, kočijažinje in za telefonistinje.

Posvet v Calais-u.

Pariz, 28. februarja. (Kor. ur.) V ponedeljek in torek se je vršil v Calais-u francosko-angleški posvet, katerega so se s francoske strani udeležili ministrski predsednik Briand in generala Nivelle in Liautey, z angleške strani pa ministrski predsednik Lloyd George, general Robertson in maršal Haig.

Angleško vojno posojilo.

London, 28. februarja. (Kor. ur.) Angleškega vojnega posojila se je podpisalo 1.000.312.950 funtov šterlingov (po mirovnem kurzu 24.007.510.800 kron).

Novi nemiri na Irskem.

Rotterdam, 28. februarja. »Manchester Guardian« poroča, da so na Irskem, posebno v Dublinu, izbruhnili veliki nemiri.

Razna poročila.

Poveljnik mornarice — admiral.

Dunaj, 28. feb. (K. u.) Poveljnika mornarice viceadmirala Maksa Njegovana je cesar imenoval za admiral.

Ogrska opozicija v boju proti vladi.

Budimpešta, 27. februarja. V jutrajšnji seji bo opozicija nadaljevala svojo akcijo proti dolgi nagodbi. Grof Batthyanyi bo interpeliral o zunanji politiki Ogrske in o temeljnih trgovinskih pogodbah z Nemčijo, Grof Tisza bo precej molčal, toda opozicija hoče obširnih pojasnil.

Ogrski trgovinski minister na dopustu.

Budimpešta, 28. feb. Trgovinski minister baron Harkanyi je dobil zdravstveni dopust. Njegove posle je začasno prevzel finančni minister.

Avstrija in Bolgarija.

Sofija, 27. februarja. O priliki sporočila, da je avstrijski prestol zasedel cesar Karel, prinašajo poluradna »Narodni Prava« članek, da so junaska dela bolgarskih in avstrijskih čet postavila temelj za nerazrušljivo zvezo med Bolgarijo in Avstrijo, ki bo pod novim vladarjem dosegla največjo vrednost in pomen. Za varstvo vzajemnih interesov bosta Avstrija in Bolgarija imeli še hude boje, toda združeni in v medsebojnem spoštovanju bosta zmagali.

Sestanek poljskih škofov.

Lublin, 28. febr. Dne 10. marca se sestanejo škofje kraljestva Poljskega. Ob tej priliki bodo imenovani dekan in profesorji teološke fakultete varšavskega vseučilišča.

Gospodarske beležke.

Dražji tobak. Uradno se razglša, da so vsled višjih produkcijskih stroškov, vsi tobačni izdelki od 1. marca dalje podraženi za povprečno 30 odstotkov. Tudi zaenkrat ni mogoče odpraviti občutnega pomanjkanja tobaka. Gledati moramo, da z zalogami vzdržimo do konca vojne. Cene cigaram so sedaj sledeče (v oklepajih so dosedanje cene): trabuke 30 (23) v., britanike 26 (20) vin., kube 16 (12) v., portorike 12 (9) v., kratke 9 (7) vin., male domače 6 (5) vin. Cigarete: egiptovske 10 (8) vin.

memfis 9 (7) vin., šport 5 (3½) vin., drama 3 (2½) vin. Tabak za cigarete: macedonski 180 K (135), fini hercegovski 120 (90) K, srednjefini turški 90 (65) vin., drama 60 (40) vin., ogrski 40 (30) vin. Tobak za pipo: knaster 30 (22) vin., trije kralji 30 (22) vin., fini ogrski 30 (20) vin.

Izmena vojnih posojil. Ker razne korporacije, zakladi in uprave premoženj do 28. februarja niso mogle izmenjati prvega in drugega vojnega posojila v peto vojno posojilo, je finančno ministrstvo dovolilo, da se sme take prijave sprejemati še do 8. marca. Ta čas naj dobijo potrebna dovoljenja od svojih upravnih organov in višjih oblasti.

Spomladansko delo. Ministrstvo je 26. februarja izdalo naredbo, da je vsak poljedelec dolžan spomladi obdelati vsa svoja za kmetijstvo pripravna zemljišča. Obdelati se mora tudi ona zemljišča, kjer zimska setev ni uspela. Žetevne komisije morajo poskrbeti, da se to delo izvrši pravočasno in popolnoma. Zemljišča, ki jih vsled vojne ne more obdelati lastnik, mora obdelati občina, ki sme zahtevati plačilo dejanskih stroškov. Zemljišča, ki ne bi bila obdelana iz drugih kakor zgorajšnjega vzroka, navzlic dolžnosti, sme obdelati občina, če upravičeni do določenega roka ne opravi pripravljalnih del. Če se občina ne posluži te pravice najkasneje do 23. aprila, sme okrajno glavarstvo zemljišče oddati sosednji občini ali kakim tretjim osebam. V tem slučaju gre ves pridelek obdelovalcu. Zemljišča pa se ne sme nakazati kakim tretjim osebam, če posestnik do 31. marca verjetno izkaže, da bo zemljišče tekom leta porabil kot stavbišče ali pa v tak namen, ki obdelanje izključuje sploh ali od gotovega roka dalje. Da se zabrani spekulacije, je prepovedano dajati v podnajem zemljišča, ki jih je tretjim osebam nakazalo okrajno glavarstvo.

Motorni plugji za spomladna dela. C. in kr. 5. armadno poveljstvo bo za spomladno oranje dalo na razpolago nekaj motornih plugov s potrebnim moštvom vred, ker se s konji najbrž ne bo dalo izhajati. Za oranje in vlačenje znaša odškodnina 28 kron za oral. Tozadavne prijave je do 10. marca naslovljati na posestvenega častnika g. nadporočnika Steinerja v Ljubljani. Poljedelci se tedaj pozivljajo, da se povsod, kjer razmere to dopuščajo, temeljito poslužujejo te ugodne prilike.

Dobava čevljev z lesenimi podplati. Vse one občine in zavodi, kateri so potom deželnega odbora naročili čevlje, se obveščajo, da so sedaj v zalogi samo večje številke in sicer od 40—46 in se jih lahko dobi takoj vsako množino. Naroči se jih naj takoj.

Jadranska banka. Upravni svet Jadranske banke je sklenil izvesti takoj sklep izrednega obnega zbora z 18. t. m. glede zvišanje delniške glavnice od 8 na 12 milijonov z emisijo 10.000 delnic po 400 K nomin. 4.000.000 K. Podrobnosti v oglasu našega lista.

Pomanjkanje moke na Dunaju. »Zeit« poroča, da bodo to pot dobili upravičenci na Dunaju le 1 četrto kilograma moke za kuhanje namesto določenega pol kilograma, ker moko primanjkuje. Aprovizijsko vodstvo se je trudilo, da bi dobilo prebivalstvo namesto odpadle moke sočivje, a brez uspeha.

Prevoz premoga na južni železnici se je 25. februarja v neomejenem obsegu otvoril.

Ustanove za slepce. Pri ustanovi baron Karel Flödniggovi za slepce in pri ilirski ustanovi za slepce je z začetkom šolskega leta 1917/18 podeliti dve do štiri mesta. Ustanove se uživajo v odgojilnici za slepce v Lincu, v kateri se šolski pouk prične sredi septembra t. l. Pravice do teh ustanovnih mest imajo na Kranskem rojeni, ubogi, zapuščeni, slepi otroci obojega spola, posebno sirote, ki so zdravi in zmožni za ukter so najmanj 7, toda ne več kot 14 let stari. Prošnje za podelitev teh ustanovnih mest vložiti je pri dotičnem okrajnem glavarstvu, oziroma pri mestnem magistratu ljubljanskem do 1. maja t. l. Prošnjam je priložiti rojstni (krstni) in domovinski list, spričevalo o stavljenih kozah, ubožni list in zdravnikovo izpričevalo o zdravju in zmožnosti za izobrazbo dotičnega prosilca. — C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

Konec starinarjev v Berlinu. V Nemčiji je prevzela država sama trgovino s starimi oblekami in čevlji. Berlinski magistrat je razglasil, da je ta trgovina dovoljena zasebnikom le še do 28. februarja; starinarji morajo do 10. marca naznaniti, ako žele, da državna mesta za uporabo starih oblek in čevljev prevzemo njihove zaloge. Tako bodo zginiti iz Berlina starinarji, ki so tako značilni za velika mesta: hodijo od hiše do hiše in kupujejo stare reči po »najvišjih cenah«, ali pa se ti približajo celo na ulici in prevladno vprašajo: »Staro obleko na prodaj?«

Sadite zelenjavo. Državni urad za prehrano poziva vse prebivalstvo, zlasti veleposestnike in kmete, da naj v večji meri sadijo zelenjavo. Urad se trudi, da poskrbi vse potrebno za delavce in raznovrstna semena.

Proti vojnemu oduštvu. Odelek nemške narodne zveze za aprovizacijska vprašanja se je 28. februarja posvetoval o Kittingerjevem predlogu, ki gre za tem, da se napravi konec oduštvu in navijanju cen tudi proti velikim krivcem. V to svrhu je treba predvsem: 1. Po nemškem zgledu ustanoviti urad, ki bi pazil na cene najnujnejših potrebščin in uradno zasledoval slučaje navijanja cen; 2. ustanovi naj se zadostno število pisaren za preiskovanje cen; 3. vojne centrale se morajo postaviti na temelj splošnih koristi, izključiti kopičenje dobička in obvezati, da bodo javno polagale račune in v najkrajšem času podale tudi izkaz o uporabi dosedanjih preostankov; 4. delovanje bank se mora omejiti na legalne bančne posle ter se mora bankam zlasti prepovedati blagovna trgovina; 5. kazenske določbe cesarske naredbe dne 21. avgusta 1916 glede navijanja cen se morajo v težjih slučajih, posebno če je oduški dobiček dosegel gotovo višino, tako-le poostri: a) kazensko dejanje je označiti za zločin in kaznovati s težko ječo ter denarno globo, ki naj priskopušeno vsoto večkrat presega; v tem slučaju naj se b) oblikatorično razsodi, da je vse še ostalo blago zapadlo, ako pa blaga ni mogoče dobiti, naj se pa kazni primerno zviša; c) kazenske posledice teh obsodb so iste, kakor za goljufijo; d) objava kazenske razsodbe bodi obvezna.

Srečni ljudje. V Pribramu na Češkem imajo še v izobilju žemelj in celo krofov.

Nove maksikamne cene uvedejo na Ogrskem, in sicer sorazmerno s cenami za živo živino; to se pravi, da se poceni goveje in svinjsko meso za več kron pri kilogramu.

Gledališča odpro zopet 8. marca v Budimpešti. Nočni lokali ostanejo za enkrat še zaprti.

Angleži bodo obdelovali polja noč in dan. Na Angleškem pravzaprav polja ni več. Bogataši so že zdavnaj uničili malega kmeta; polje pa izpremenili v pašnike in zabavna lovišča, ker jim je živinoreja prinašala večji dobiček, kot če bi bili polje obdelovali. Živež so uvažali iz angleških naselbin in iz inozemstva. Znano je n. pr. koliko našega sladkorja so Angleži pred vojno kupili. Poostrena podmorska vojska zato Angležem dela velike preglavice. Radi bi takorekoč čez noč popravili, ker je pohlep po dobičku uničil na Angleškem in na Irskem malega kmeta, z njim pa tudi obdelovanje polja. Glavni ravnatelj za proizvodnjo vseh živil priporoča, tako javlja »Allgemeen Handelsblad« v Rotterdamu iz Londona: Dela naj se vseh sedem dni na teden. V cerkvah naj se s prižnic odreja nedeljsko delo. Podnevi in ponoči naj se orje. Izučeni poljedelski delavci naj se ne povežejo v vojaško službo. Meščanski in vojaški ujetniki naj delajo na polju. K poljskemu delu naj se pritegnejo, kadar je potrebno, tudi tiste čete, ki so določene, da branijo deželo. Rekrutirajo naj ženske za delo na polju. Mali kmetje naj se podpirajo. Generalni ravnatelj preskrbe za prehrano dalje izvaja: Ker je le še šest tednov za obdelovanje zemlje na razpolago, se bo z delom ob nedeljah pridobil cel teden. Povsod naj se dela z motornimi plugi, ki bodo ponoči orali zemljo pri svetlobi acetilenskih svetilk. — Res vojska vse izpremeni: veleindustrijska Anglija se izpreminja v agrarno državo...

Dnevne novice.

+ Češki katoličani proti nemškim zahtevam. »Pijeva korespondenca« je pred kratkim poročala, da bo vlada zahtevala »Nemške nacionalne zveze« oktroirala v drugi polovici marca. Obenem je korespondenca korila češko katoliško časopisje, ki odklanja nemškonacionalne »črte smernice«. »Našinec« odgovarja nato, da bodo češki katoličani nasproti tem postulatam vedno vstajali pri svojem: »Nikdar!«

— **Profesor Josip Stritar**, naš slavljen pesnik Boris Miran in kot pisatelj začetnik klasične dobe slovenskega slovstva, se je narodil 6. marca 1836., torej v tistem letu, ko je Prešeren, 36 let star, izdal svoj »Kerst pri Savici« ter sklenil svoje literarno delo. Prof. Stritar stopi torej prihodnji tork v 82. leto svojega življenja. Še vedno čil in zdrav biva zadnja leta stalno na Nižje-Avstriji, v letovišču Aspang.

— **Ureditev uniform in znakov.** Dunaj, 1. marca. (K. u.) »Wiener Zeitung« objavlja odredbo notranjega ministrstva s 26. februarja 1917, ki ureja nošo uniform in znakov.

— **Smrtna kosa.** V Marenbergu je umrl deželni poslanec, župan Alojzij Langer. — V Zagrebu je umrla hčerka zagrebskega profesorja Trstenjaka učiteljska pravdnica Zlata Trstenjak. — Umrl je v Bakru pomorski kapitan Fran Golubovič. — V Gracu je umrl vpokojeni major Leopold Stibeneck. — Umrl je v Celju topničar Jakob Šiminik.

— **Iz ruskega ujetništva** pošiljajo pozdrave: Četovodja Andrej Melihen; poddesetnik Cenik Karel; infanteristi: Kodermac Alojzij, Konjedec Jožef, Škurca Jakob, Mlinar Andrej, Černigoj Angel. Sker-

vec Fran, Jurjevič Jakob, Žele Josip, Fatur Viktor, Klovučar Luka, Duša Anton, Jarec Anton, Živec Peter, vsi od 97. pešpolka. — Iz Korinkovke na Ruskem je došla dopisnica z naslednjo vsebino: Jaz Bizjak Jožef iz občine Dol. Otlica (Primorsko), ki sem služil pri 97. pp., se zglašam in Vam naznanim, da se nahajam v ruskem ujetništvu, in sicer že 20 tednov tukaj v Cernikovski guberniji. (Dopisnica je datirana 1. novembra 1916.) Z menoj so še trije Slovenci: Anton Črnigoj od Sv. Tomaža na Vipavskem; Mazlo Ivan iz Senožec; Križman Ivan iz Kanala; Znidaršič Anton, tam nekje blizu Senožec doma; Carli Jože z Vojskega. Vsi delamo v tovarni za sladkor. — Iz ruskega ujetništva je pisal c. kr. major Karel Nučič svojemu očetu Ignaciju Nučiču, c. kr. policijske straže nadzorniku v pok. v št. Vidu nad Ljubljano. Dne 8. decembra je bil z drugimi častniki premeščen v Novonikolaevsk, ki leži nekako med Barnaulom in Omskom ob reki Ob v guberniji Omsk. Stanujejo v zasebni hiši ter imajo kuhinjo v lastni oskrbi. Potovanje iz Omska v Novonikolaevsk je trajalo v tovrstnih vozeih tri dni.

— **Zopet je »mrtvi« oživel.** Iz Rovt nad Logatcem se nam poroča: V tolažbo vsem, ki žalujejo za umrliimi vojniki. Janez Pivk, r. 1885. se je izgubil v Galiciji 1. junija 1915. Dne 4. julija 1916 pride od vojaške oblasti »Mrtvaški list« št. 12.256/T, da je padel 14. junija 1915 pri Žezavi, okraj Zaleszczyki in bil pokopan ravnotam. Priče smrti so: Jožef Bregant, podlovec in Jožef Unrecht, četovodja. Danes je pisal iz Rusije, da je tam pri najboljšem zdravju.

— **Orožniški vpokojenci kot nadomestni orožniki** se odlikujejo tekom vojne tako na bojišču kakor tudi v zaledju s strogim izpolnjevanjem dolžnosti, taktičnostjo in poštenostjo na prav izreden način. Njihova odlična dela priznavajo predpostavljene oblasti, pa tudi prebivalstvo. Nedvomno bodo ti večinoma že postarni možje in družinski očetje do skrajnosti napeli svoje moči ter neupogljivo zvesto vršili svojo službo do častnega mira. Zaslužili pa bi, da bi njihovo odlično službovanje našlo vidno priznanje tudi v zaledju, kakor se je to zgodilo že glede aktivno službe orožnikov. Te skupne želje vrlih orožniških vpokojencev naj merodajni činitelji nikakor ne prezro.

— **Požari v celjski okolici.** Kakor znano, je novembra 1916 v celjski okolici skozi 14 dni vsak dan gorelo. Končno se je posrečilo izslediti požigalca v osebi 17-letnega gimnazijca Jurija Confidenti. Z njegovo aretacijo so požari prenehali. Te dni se je vršila pred celjskim okrožnim sodiščem razprava. Confidenti je odločno tajil, da bi povzročil prva dva požara v gospodarskem poslopu svojega očeta. Glede tretjega požara pravi, da mu je bilo le na tem, da bi insceniral mal ogenj, da bi se potem pri gašenju kot prvi odlikoval. Požar v pravem pomenu besede pa ni nameraval. Sodišče ga je oprostilo.

— **Finančni položaj celovške mestne občine.** Glasom poročila v zadnji seji občinskega sveta v Celovcu so znašali v minulnem letu redni stroški 825.264 K, izredni pa 1.150.856 K, skupaj tedaj 1.976.120 kron.

— **Iz seznama izgub šteje 528.** Kadet Stanislav Erhatič, 79. pp., ujet.

— **Radi poneverjenja 7500 K** na škodo južne železnice so zaprli 24letnega aspiranta Edmunda Marinič v Kalsdorfu.

— **Prvega gada** je ujel na Vačah nad Litijo Alojzij Kokec dne 25. februarja. Bil je srednje velik. Ali je prilezel iz skalovja gledat, če bo že skoraj zelena pomlad?

— **Mesto venca g. Anl Polec**, c. kr. dvornega svetnika v p. v Ljubljani je darovala gđ. Albina Treven 30 K Vincencijevi družbi v Idriji, za kar se v imenu podpisanih vodstvo konference iskreno zahvaljuje.

Primorske novice.

V Gorici. Umobolnica ob cesti je brez strehe. Na starem trgu pri stolni cerkvi so skoro vse hiše porušene. Na tekalšču (Korso) in na Katarinijevem trgu je zapaziti še vedno civilne osebe, moške in ženske. Dober daljnogled jih prinese tako blizu, da bi jih skoraj spoznal.

Kapelico v zavodu za dijaške begunce z juga na Dunaju so minolo soboto blagoslovili ob navzočnosti odličnih osebnosti. Blagoslovne obrede je izvršil sam kneznadškof kardinal dr. Piffl.

— **Smrtna kosa.** Umrl je prvi podžupan v Štebeljah, ugledni podjetnik g. Josip Kacin iz Jagersč. — V Trstu je umrl pešec 47. pešpolka Fran Snoj. — Umrl je v Trstu Friderik Verbažs. — V tržaški mestni bolnišnici je umrla gospa Terezija Vidmar, soproga šolskega sluga. — V ljubljanski deželni bolnišnici je umrl dne 27. februarja sprevednik južne železnice Josip Zega, pristojen v Štanjel, obč. Sezana, nazadnje stanujoč v Ljubljani, Marije Terezije cesta 16, star 40 let. Zapušča ženo in štiri nedolne otroke kot begunce v št. Vidu pri Zatičini. N. v. m. p. — Dne 28. februarja je umrl istotam Janez Rado-

vič, 53 let stari udovec bivši delavec na Blejski Dobravi pri Jesenicah, begunec iz Nabrežine. Svetila mu večna luč!

— **Županstvo Bilje in Miren**, sedaj v Ljubljani, Poljanska cesta 73, ponovno pozivljata vse one stranke, ki so v njihju področju oddale svoje kovine, naj se čimprej zglašijo, da se jim pošlje plačilo.

— **Županstvo Podgora t. č. v D. M. v Polju** prosi, da vsi stariši ali varuhi rojenih mladeničev leta 1899 takoj pošljejo svoj natančni naslov, ker ima županstvo nalogo za sestavo črnovojniškega imenika l. 1899. rojenih mladeničev. Tudi onih imena, kateri so med časom vojne z Italijo umrli, naj se naznanijo, da se bodo isti izbrisali iz imenika.

— **Bilje in okolica.** Pred dobrimi štirimi tedni sem bil blizu cerkve v Biljah, naprej se ne more, ker do mostišča so Italijani 200 m pred cerkvijo — za cerkvijo pa mi. Cerkev in zvonik sta še stala. Tudi na farovžu je bilo videti še streho. Okoli cerkve stojijo še hiše — več ali manj poškodovane. Iz hriba je videti v vas, tu je več hiš posutih; videti je le nekaj zidov. Opekarne so več kot polovica posute. Zadržana opekarna je še popolnoma cela. V Orehovljah stoji še cerkev — približno polovica hiš je porušeni. Bukovica ima le male poškodbe. Več hiš je zadetih z malimi granatami, pa stojijo še vse. Cerkev je prav malo poškodovana na strehi. Hiša pokojnega načelnika Abramiča ima dve jami — njegova še ne dokončana hiša je porušena.

— **Darovi za goriške begunce.** Gospod deželni glavar dr. Ivan Šusteršič in soproga sta naklonila »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« znesek 50 K v pomoč goriškim beguncem. Bodi izročena tem potom prebлагородnemu gospodu glavarju in gospej soprogi v imenu ubogih izgnancev naša najtoplejša zahvala. — Dekliška zveza kat. slov. izobraževalnega društva v št. Petru na Medvedovem selu pri Poljčanah, je darovala »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« znesek 64 K 76 vin. kot čisti dobiček predstave igre »Sv. Neža«. Vsem blagim prirediteljem in sodelovalcem izreka »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani« tem potom svojo najtoplejšo zahvalo. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

— **Kamniška posofilnica** je izročila potom preč. g. kanonika Lavrenčiča »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« velikodušni dar v znesku 50 K za goriške begunce. Srčna hvala!

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil Roman Faganelli, doma iz Mirne pri Gorici, ki se sedaj nahaja v Černigovski guberniji.

— **Težka nezgoda** je doletela pred kratkim dva delavca pri popraviljanju ceste Cerkno-Straža na Primorskem, namreč 50 let starega Franca Pirih iz Cerknega št. 40 in 60 let starega Vincenca Čuk iz Gorice, ki je sedaj kot begunec bival v Cerknem št. 17. Ko so položili mino, da razstrele neko skalo, ista ni eksplodirala, v sled česar sta jo omenjena delavca kot neoparbno nameravala izvertati. Pri tem se je pa naenkrat razpočila ter Pirihu poškodovala desno oko in obraz, Čuku pa težko poškodovala obe oči, obraz in obe roki. Pripejali so ju v ljubljansko bolnišnico na očesni oddelek.

— **Slovenski pevski zbor v Taškentu.** Poročnik Milan Klemenc piše nekemu svojemu tržaškemu prijatelju, da so tamkajšnji slovenski ujetniki ustanovili pevski zbor, v katerem je 25 pevcev, med njimi 17 Slovencev.

Ljubljanske novice.

— **Ij Umrl** je danes jutraj g. Anton Geba, bivši hišni posestnik v Ljubljani. Pokojnik je bil več let prav delaven član Vincencijeve družbe v stolni župniji. Umrl je v Hiralnici sv. Jožefa. Naj v miru počiva!

— **Ij Ritmojster** je postal Ljubljančan g. Vilibald Bernard pri c. kr. domobranskem ulanskem polku št. 1.

— **Ij Slepica.** Že večkrat kaznovana 51letna vdova Ana Potočnik je na sleparski način izvabila kočarici Franciški Krivec na Škofljici 50 K; nekemu dekletu v Daljni vasi je pa »komandirala« ženina ter ji izvabila 540 K. Za te posle je zvedela žandarmerija, nakar jo je Potočnik popihala v Ljubljano. Tu jo je končno dosegla roka pravice in jo nastanila na deželnem sodišču.

— **Ij Ni lepo.** Lansko leto so pobrali kotle. Skoro vsi hišni posestniki, čeprav zadolženi, so napravili strankam druge kotle. Ni pa tega storil nek ugleden ljubljanski denarni zavod, ki je lastnik več hiš, čeprav je dobil za odvzete kotle odškodnino. Tudi nekateri upravni svetniki tega zavoda, ki so hišni posestniki, niso dali strankam novih kotlov, češ da »v teh resnih časih ni treba tega napravljati.« Upamo, da bodo te vrstice zadoščale in bodo prizadete stranke dobile kotle, ki jih nujno potrebujejo; saj plačujejo drago stanarino. Prihodnjic bomo prišli z imeni na dan.

— **Ij Najdena denarnica.** Včeraj dne 28. februarja je bila najdena v bližini glavne pošte denarnica z manjšo vsoto denarja. —

Kdor jo je izgubil, naj se zglaš na Dunajski cesti 6 (odvetniška pisarna).

— **Ij Najden denar.** V trgovini Žibert je najdenega nekaj denarja. Kdor ga je izgubil, ga dobi istotam.

Razne novice.

— **Prelat Anton de Waal**, osemdeset let stari rektor nemškega hospica v Rimu, je nagloma umrl.

— **Odlikovanja pri 102. češkem pešpolku.** Pri 102. češkem pešpolku je bilo od začetka vojske podeljenih 3002 odlikovanja, dva častnika pa sta pozvana, da zahtevata križ Marije Terezije.

— **Čehi na Dunaju.** Vladni svetnik dr. pl. Hecke je izdal knjigo o narodnih razmerah prebivalstva na Dunaju. Tu konstatira, da je bilo med 2.031.498 prebivalci, ki so jih leta 1910. našli na Dunaju, pristojnih na Češko 255.869 ali 12-6 odstotkov, na Moravsko 211.289 ali 11-4 odstotkov, na Šlezko 2403, skupaj tedaj 311.734 oseb češke narodnosti. Pri ljudskem štetju 1910. so pa našli samo 98.461 Čehov.

— **Društvo bolgarskih znanstvenikov, umetnikov in pisateljev** snujejo v Sofiji. Namen društva bo skupno smoteno delo bolgarske inteligence doma in v inozemstvu; poglobiti hočejo narodni čut in pokazati narodnim silam pravo smer, razširjati poznavanje Bolgarije v inozemstvu in zastopati narodna stremjenja Bolgarov. Dalje hoče društvo uvesti stike med bolgarskimi in inozemskimi pisatelji, znanstveniki in umetniki.

— **Madžarski profesorji na turških obrtnih šolah.** Iz Carigrada poročajo, da je turška zbornica dovolila 225.000 piastrov v ta namen, da se nastavi na obrtnih šolah prihodnje leto nekaj madžarskih profesorjev.

— **Ogromne pege na solcu** je nedavno kot prva opazila bamberska zvezdarna. Skupina solčnih marog je dolga nad 120 tisoč km in presega obseg zemlje skoraj devetkrat. Posledica izredno velikih solčnih peg utegne prinesiti močne magnetične nevihte v območju naše zemlje. Te nevihte se javljajo v veliki nestalnosti magnetne igle, v močnih zemeljskih tokih pri brzozajavnih napeljavah itd. Niso izključene tudi motivne pri brezličnem brzozajavljanju.

— **Potresi v zvezi s solčnimi in luninimi mrki.** Krakovski »Kuryer Codzienny« poroča o potresnih prerokovanjih grofa dr. H. Krasinskega v Mszani Dolni v Galiciji. Dr. Krasinski že mnogo let proučuje zvezo med solčnimi in luninimi mrki ter potresi. Temeljem svojih preiskav je bil Krasinski meseca julija 1908 izjavil, da bodo koncem tega leta v Italiji katastrofalni potresi. In res je 29. decembra 1908 nastal grozoviti potres, ki je porušil Mesino. Proti koncu minulega leta je grof Krasinski naprej napovedal potrese, ki so nastali meseca januarja t. l. Sedaj prorokuje grof Krasinski katastrofalne potrese za čas od dne 20. junija do 30. julija ter za december leta 1917., ki bodo istotako v vzročni zvezi z mrki ter jih bomo čutili posebno v Evropi.

— **Veliko gledališče v Moskvi pogorelo.** Iz Stockholma poročajo po petrograjskih listih, da je pogorelo zasebno gledališče milijonarja Niezlobina. Škoda znaša nad milijon rubljev.

— **Grozna nesreča v tiskarni.** V tiskarni »Czas« v Krakovu je 27. t. m. rotacijski stroj nekaj nagajal. Tiskarniški ravnatelj Swierzynski je zato zlozel pod stroj, da bi dognal vzrok. Ko je hotel zopet izpod stroja, ga je eden valjarjev zagrabil za lase in mu pritisnil glavo ob jekleni valj s tako silo, da mu je zdrobilo.

— **Otok Monte Christo** je kupil neki filmski trust v kinematografične svrhe. Na otoku bodo uprizarjali filmske drame na prostem.

— **Slepčeva poroka.** V cerkvi sv. Štefana na Dunaju se je dne 13. t. m. poročil slepec narednik L. Weghofer, ki je oslepel na severnem bojišču, z nevesto Rozalijo Hailing, županovo hčerko iz Eichbühla. Weghofer se je kot slepec v invalidni šoli učil vrtnarstva in je dobil sedaj svojo lastno hišo s posestvom. Nevesti so ljudje močno odsvetovali, naj ga ne poroči, a ona mu je ostala zvesta.

— **»Rad bi bil vaš pesl«** V neko pariško prodajalno je prišel nedavno gospod, kupil pet žemelj in jih začel drugo za drugo dajati svojemu psu. Iz šole so ravno prihajali otroci in se kmalu vsuli krog zapeljivega prizora pred pekarno. »Kaj takega!« se zavzame eden dečkov. »Ali te kaj briga?« ga osorno zavrne gospodar psa. »Nič,« odvrne deček; »reči sem hotel samo, da bi bil rad vaš pesl.«

Do 8. oktobra bo sklen en mir?

Basel, 28. febr. Iz Melbourne se poroča: Avstralski parlament se je odgodil do 8. oktobra. Minister Hughes je na več interpelacij izjavil, da se bo do takrat že sklenil mir.

— **Vojska se nagiba h koncu.** Monakovo. Londonski tednik »New Statesman« piše v svoji zadnji številki: Z neomejeno podmorsko vojsko lahko v gotovi meri Nemčija res računa na uspeh.

Nemčija pričakuje, da bo uvoz živil in surovin tako ogrožen, da se bomo morali v nekaterih mesih pričeti pogajati. To pričakovanje ni nikakoli neumnost. Če bodo tone tako še naprej uničevali, moramo vojsko ali v nekaterih mesih dobiti ali pa skleniti mir. Še ene zime v nobenem slučaju ne moremo prebiti.

Ljudska knjižnica: »Ljubljanske slike«. Spisal Jakob Alešovec. — Pisatelj nam riše z neprimernim humorjem življenje vseh ljubljanskih stanov za časa njegove dobe, ob enem pa biča z ostro satiro tedanje nezdrave razmere. Za vsakega Slovenca, ki ga zanima doba prubuje našega naroda, je ta knjiga velike vrednosti. Pisatelj niti nežnemu spolu ni prizanesel, zato je doživel marsikaj trpkoga. Cena nevezani knjižici s poštino vred le 2 K 10 vin.

Isti pisatelj je spisal »Ne v Ameriko«. Riše nam žalostne doživljaje svojih rojakov, ki so morali med potjo v Ameriko in tam veliko pretrpeti, pa sreče niso našli. Zelo zanimiva povest; zlasti za one, ki mislijo, da je v Ameriki vsa sreča doma. Cena nevezani knjižici s poštino vred le 1 K 80 vin.

Obe knjižici se dobijo v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštine priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Čutimo bolečine le potom živcev, nosilcev vseh občutkov. Čim slabši so živci, tem občutnejša je bolečina. Ljudje s krepkimi živci bolečin česče niti ne čutijo ali pa le v prav neznatni meri. Z vribavanjem Fellerjevega bol lajšajočega rastlinskega esenčnega fluida z zn. »Elsa-fluid« se živci okrepi in postanejo manj občutni proti bolečinam. Istodobno se pa z »Elsa-fluidom« odstrani tudi bolečina sama. Prodvojne cene: 12 steklenice tega zdravniško priporočenega domačega sredstva pošlje franko za samo 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg 134 (Hrvatsko). Nad stotisoč zahvalnic. (es)

HLAPEC

(neoženjen) za skladišna dela se sprejme proti dobri plači in prostemu stanovanju ter hrani pri A. Sarabon v Ljubljani. 509

LIBERSKI Emin in Konstantinov vrelac. Redno ga je rabilo pokoj. Njeg. Velicanstvo cesar in kralj Frano Jožef I. Dobiva se povsod ali po ravnanstvu vrelca v Liberecu.

ZAHVALA.

Za vse iskreno sočustvovanje ob bridki izgubi našega iskreno-ljubljenega sinčka, brata

Maksa Steiner
učenc 1. razreda

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo součencem za spremstvo, vsem darovalcem krasnih vencev in sploh vsem, ki so našega ljubljencega spremlili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 28. febr. 1917.

Globoko žalnočji estali.

507

Sprejme se

HLAPEC

h konjem proti dobri plači. — Sprejme se tudi oženjen, kateri ima kpo stanovanje v hiši, pri

FELIKSU URBANČ
v Ljubljani.

Sprejme se takoj

508

čevljarski vajenec

pri g. FRANC PETERLINU, čevljarski mojster v Kamniku.

Učenca

poštenih starišev, ne pod 14 let starega, ki je priden in ima veselje do trgovine, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji trgovska firma I. Kušan. Kranj (Gor.).

Smrekove SADIKE
4 letne, presajene, po K 8.— za tisoč in povrnitev zaveznine odda
Gozdni urad HAASBERG, pošta Planina pri Rakeku.
510

Učenka

katera ima veselje do trgovine, z boljšo šolsko izobrazbo, se takoj sprejme v modni trgovini v Ljubljani. Naslove učenik sprejema upravištvo tega lista pod št. 490.

Sprejme se takoj proti dobri plači več

tesarjev

Hrana in stanovanje preskrbljeno. Več pove gosp. Anton Steiner, mestni tes. mojster, Ljubljana, Jeranova ulica 13.

Zamčške

nove in stare kupi vsako množino
tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana
ljubljska industrija probkovihamaskov

Glasovirje,
pianine
harmonije in
orhestriljone

S. Kmetetz
Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

124

Orehov les

v hlokih

Kostanjev les

v polenih in hlokih

2407

kupim

vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni. J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

500K

Rila-Balsam.

Cena lečkov z jamstvenim pismom K 1'50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6'50. Stotine zahvalnic in priznanj. Kemany, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12 42 Ogrsko. 2631

Ciprese

Odda se v mesecu marcu več slo cipresnih drevesc. Oddajajo se le v večji množini. — Naslov pove upravištvo Slovenca pod št. 453.

Henrik Weisz Nagysallo (Kom Bars)

Ustan. 1910.

dobavlja po povzetju naslednje čevlje v vsaki velikosti. Riziko izključen, Zamena dovolj ena. S cenikom med vojno ni mogče postreči. Par damskih čevljev K 30.—, K 35.—, K 40.—, K 45.—, in K 50.—. Par čevljev za strupac (bakanci) K 40.—, K 45.—, in K 50.—. Par čevljev za gospode K 45.—, K 50.—, K 55.—, in K 60.—. Čevlji za otroke v vsaki velikosti, najnižje cene, 4 škafije kreme za čevlje K 1.— 250

Pred kratkim je izšla krasna, bogato ilustrovan knjižica

VELIKI CESAR

Knjižica je prav primerna za mladino, zato jo je tudi visoki c. kr. deželni šolski svet kranjski prav toplo priporočil vsem šolskim vodstvom.

Cena 1 K, po pošti 20 vin. več, pri večji naročitvi primeren popust. Prodaja se v Katol. Bukvarni v Ljubljani, pa tudi v Kranju (v Iliriji) in Novem mestu. Šolska vodstva lahko naročajo knjižico pri izdajatelju Fr. Petriču, mestnem učitelju v Ljubljani, Guinco, vila »Mila«. 390

Kupi se dobro ohranjen ali nov 482
napolnjevalec pokalic
(Kracherfüller).
Ponudbe na Fr. Kunčič, Lesce, Gorenjsko.

Išče se boljši
mizarski pomočnik
ki bi bil sposoben delavnico samostojno voditi. Naslov pri upravištvo »Slovenca« pod številko 440.

Županstvo občine Šebrelje, naznanja tužno vest, da je I. podžupan gospod

Josip Kacin

zidarski mojster, posestnik v Jagerščah i. t. d.

v nedeljo dne 25. svečana 1917, previden s sv. zakramenti mirno zaspal v Gospodu.

Županstvo čuti z izgubo tega zelo nadarjenega, katoliškega in vseskozi požrtvovalnega moža veliko vrzel. Vsem znancem ga priporočamo v molitev.

V Šebreljah, dne 26. svečana 1917.

513

Anton Rejec, župan.

„Društvo slovenskih profesorjev“ v Ljubljani naznanja tužno vest, da je dne 25. februarja t. l. na Dunaju umrl gospod

Rajko Perušek,

c. kr. gimn. profesor v p.

Zvestemu članu in večletnemu marljivemu odborniku bo ohranilo društvo hvaležen spomin.

V LJUBLJANI, dne 1. sušca 1917.

511

Šebreljska štedilna posojilnica v Šebreljah, naznanja tužno vest, da je Bog vsemogočni poklical v večnost našega dolgoletnega predsednika nadzorstva, gospoda

JOSIPA KACIN

zidarskega mojstra, posestnika v Jagerščah i. t. d.

previdenega s sv. zakramenti dne 25. svečana 1917.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev.

Šebrelje, dne 25. svečana 1917.

514

ODBOR.

Kostanjeve in bukove hlode

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pisemne ponudbe z navedbo cen.

136

Upravnik

se išče

zmožen slovenskega in nemškega jezika, ki je dovršil vinarsko šolo in je izboren vinogradnik-neakademik. Biti mora Slovenec z večletnimi odličnimi spričevali, zelo pošten, neoženjen ali oženjen brez otrok. Ponudbe se naj pošiljajo na naslov:

Banski dvor, pošta Vinica, postaja Ormož, poste restante.

Jadranska banka.

Poziv na subskripcijo.

Vsled sklepa izrednega občnega zbora z dne 18. februarja 1917 na podlagi § 5. društvenih pravil se

zviša delniška glavnica od K 8.000.000 na K 12.000.000

z izdajo 10.000 novih delnic po 400 K nominala.

Glasom sklepa občnega zbora pripada delničarjem **opcijska pravica** za to emisijo v tem smislu, da se more dobiti proti predložitvi **dveh starih delnic eno novo po kurzu K 425.-** za komad s 5%, obresti na nominalni znesek od 1. januarja 1917 do dneva posameznih vplačil.

Za neoptirane delnice sprejema banka prijave **po kurzu K 445.-** s 5%, obresti od nominala od 1. januarja 1917 do dneva posameznih plačil. **Pridržuje pa si banka pravico repartitije.**

Vplača se: **za optirane delnice K 225.-** pri prijavi ter 5%, obresti na K 200.- od 1. januarja 1917 do dneva vplačila, in K 200.- dne 15. junija 1917 s 5%, od 1. januarja 1917,

za subskripcijo neoptiranih delnic K 245.- pri prijavi s 5%, na K 200.- od 1. januarja 1917 do dneva vplačila, in K 200.- dne 15. junija 1917 s 5%, obresti od 1. januarja 1917.

Podpisovanje traja do 31. marca 1917.

Delnice nove emisije participirajo na dobičku zavoda za leto 1917.

Ako bi drugi obrok ne bil točno vplačan, propade prvi vplačani obrok v korist rezervnega fonda.

Zneski, vplačani na račun delnic, katere bi se nedelnčarjem ne mogle dodeliti, se **subskribentom povrnejo.**

Prijave se sprejemajo pri vseh blagajnah **Jadranske banke**, t. j.: na Dunaju, v Ljubljani, v Trstu, Opatiji, Zadru, Šibeniku, Splitu, Metkoviću, Dubrovniku in Kotoru, dalje pri **Prvi hrvatski štedionici** v Zagrebu ter pri vseh njenih podružnicah, pri **Banki i štedioni za Primorje, Sušak** in njenih podružnicah, ter pri **Hrvatski centralni banki za Bosnu i Hercegovinu** in njenih podružnicah.

DUNAJ, dne 18. februarja 1917.

Upravni svet
Jadranske banke.